

คู่มือปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด
เพื่อการบริหารจัดการด้านความมั่นคงอาหารและโภชนาการ
ปีเพาะปลูก ๒๕๖๒/๒๕๖๓ / ปีการผลิต ๒๕๖๒
และประมาณการปีเพาะปลูก ๒๕๖๓/๒๕๖๔
/ ปีการผลิต ๒๕๖๓

คณะกรรมการขับเคลื่อนด้านความมั่นคงอาหารตลอดห่วงโซ่
ภายใต้คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ
กันยายน ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและความสำคัญ

๑. ความเป็นมา

ปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดทำปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตร (Cropcalendar) ในภาพรวมระดับประเทศ (Country Level) ซึ่งเป็นข้อมูลจากการพยากรณ์ปริมาณผลผลิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นรายเดือนของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญในระดับประเทศ ซึ่งจะเป็ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการผลิตและบริหารจัดการผลผลิตในภาพรวมของประเทศ อย่างไรก็ตาม ปฏิทินฯ ระดับประเทศ มีข้อจำกัดในการนำไปใช้ในระดัพื้นที่ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจภาพรวมระดับประเทศ และครอบคลุมเฉพาะพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ทำให้ไม่สามารถตอบสนองข้อมูลความมั่นคงอาหารใน “ระดับพื้นที่” และไม่ครอบคลุมข้อมูลคู่สัตว์และประมง รวมถึงสินค้าเกษตรที่เป็นอาหารในท้องถิ่นซึ่งมีการผลิตและบริโภคในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการผลิตเพื่อความมั่นคงด้านอาหารในระดับพื้นที่ได้

เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมคณะกรรมการอาหารแห่งชาติครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ มีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ) เป็นประธานฯ ได้มีมติ “มอบหมายผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการจัดทำปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญรายเดือนระดับจังหวัด (Provincial Crop Calendar) เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนเรื่องความมั่นคงอาหารและส่งเสริมเศรษฐกิจ ในชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งข้อมูลประกอบด้วยชนิดสินค้า จำนวนเกษตรกร พื้นที่ผลิต คาดการณ์ผลผลิต และคาดการณ์การจัดการด้านการตลาด เป็นต้น โดยขอให้จัดส่งข้อมูลให้คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คณะที่ ๑ คณะกรรมการขับเคลื่อนด้านความมั่นคงอาหาร ตลอดห่วงโซ่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ของทุกปี (เฉพาะ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ให้จัดส่งข้อมูลภายในมกราคม ๒๕๖๒) และให้คณะกรรมการขับเคลื่อนด้านความมั่นคงอาหารตลอดห่วงโซ่ รายงานความคืบหน้าการดำเนินการจัดทำปฏิทินการผลิตระดับจังหวัดในการประชุมคณะกรรมการอาหารแห่งชาติครั้งต่อไป”

๒. วัตถุประสงค์และความสำคัญ

ปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด (Provincial cropcalendar) ประกอบด้วย ข้อมูลปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญและสินค้าเกษตรที่เป็นอาหารในท้องถิ่นในระดับจังหวัดเป็นรายเดือนสำหรับใช้ในการบริหารจัดการความมั่นคงอาหารในระดับพื้นที่ (Area-Based) เช่น การผลิตอาหารได้อย่างเพียงพอ และสามารถเข้าถึงอาหารที่มีคุณภาพ ความปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการได้ตลอดเวลา การลดจำนวนผู้ขาดสารอาหาร และการสร้างความมีเสถียรภาพด้านอาหาร นอกจากนี้ ยังสามารถนำปฏิทินฯ ไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและชุมชน และด้านอื่นๆ เช่น การวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด หรือแหล่งรับซื้อผลผลิต ความเหมาะสมของพื้นที่ เช่น ดิน แหล่งน้ำ ภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน ลักษณะภูมิสังคมและวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น สินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น สินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ รวมถึงโครงสร้างระบบโลจิสติกส์ การวางแผนการกระจายสินค้าข้ามจังหวัด การประเมินสถานการณ์และเตรียมการรับมือสถานการณ์ช่วงผลผลิตออกสู่ตลาด ตลอดจนกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาสินค้าล่วงหน้าเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร และการวางแผนการสำรองอาหารทั้งในสถานการณ์ปกติและวิกฤต

ข้อมูลสำหรับจัดทำปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัดข้างต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริหารจัดการความมั่นคงอาหารในระดับจังหวัดเท่านั้น ไม่ใช่ข้อมูลเพื่อนำไปอ้างอิงในทางสถิติหรือทางเศรษฐกิจแต่อย่างใด

ส่วนที่ ๒ การจัดทำข้อมูลปฏิทิน

ข้อมูลปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัดเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงอาหาร และส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชนและท้องถิ่น ตลอดจนการใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ ในพื้นที่ โดยข้อมูลที่ต้องการใช้สำหรับการวางแผนการบริหารจัดการด้านความมั่นคงอาหารคือ “ปริมาณผลผลิตของสินค้าเกษตรแต่ละชนิดที่พร้อมจะออกสู่ตลาดในแต่ละเดือน” ทั้งในปีการผลิต/ปีเพาะปลูกปัจจุบัน และคาดการณ์ล่วงหน้าในปีถัดไป ซึ่งจะทำให้มีข้อมูลพื้นฐานสำหรับการบริหารจัดการความมั่นคงอาหาร ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบว่าในจังหวัดมีสินค้าเกษตรชนิดใด แหล่งผลิตอยู่ที่ไหน ผลผลิตออกช่วงเดือนไหน ปริมาณเท่าไร ผลผลิตมีการจำหน่ายภายในจังหวัดหรือส่งออกไปภายนอกจังหวัด และผลผลิตจะมีปัญหาในเรื่องของการตลาดหรือไม่ และจำนวนเกษตรกรผู้ผลิตสินค้านั้นมีจำนวนเท่าใด ซึ่งข้อมูลทั้งหมดจะมีส่วนสำคัญสำหรับผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานด้านการเกษตร พาณิชยกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัดในการพิจารณาข้อมูลร่วมกันและสามารถวางแผนแก้ไขหรือเตรียมการล่วงหน้าได้ รวมถึงการนำข้อมูลปฏิทินฯ มาใช้ประโยชน์ตามกรอบยุทธศาสตร์การจัดการอาหารของประเทศตามกลุ่มโภชนาการ ได้แก่ คาร์โบไฮเดรต โปรตีน ไขมัน เกลือแร่ และวิตามิน โดยจะชี้ให้เห็นว่าสินค้าในแต่ละกลุ่มมีจังหวัดใดที่เป็นแหล่งผลิตสำคัญ

๑. การรายงานข้อมูลตามปฏิทินการผลิต

๑.๑ ชนิดสินค้าที่ต้องรายงาน แบ่งออกเป็น ๓ หมวดหลัก ประกอบด้วย

- ๑) หมวดสินค้าเศรษฐกิจสำคัญจำนวน ๔๐ ชนิดประกอบด้วย สินค้าพืชจำนวน ๒๘ ชนิด สินค้าปศุสัตว์จำนวน ๗ ชนิด และสินค้าประมง จำนวน ๕ ชนิด (รายละเอียดปรากฏตามคำจำกัดความสินค้า)
- ๒) หมวดสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นหมายถึง สินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมงที่มีคุณลักษณะเฉพาะถิ่นหรือมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการผลิต ทั้งนี้ครอบคลุมถึงสินค้าที่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
- ๓) หมวดสินค้าเศรษฐกิจอื่น หมายถึง สินค้าเกษตรอื่นๆ (นอกจากสินค้าเศรษฐกิจหลักและสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น) ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของจังหวัด เช่น มีมูลค่า/ปริมาณการผลิตจำนวนมาก ครอบคลุมทั้งสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง

๑.๒ รายการข้อมูลที่ต้องรายงาน ประกอบด้วย

- ๑) จำนวนเกษตรกร
- ๒) เนื้อที่เพาะปลูก/ เนื้อที่ยืนต้น/ เนื้อที่เลี้ยง
- ๓) เนื้อที่เก็บเกี่ยว/ เนื้อที่ให้ผล
- ๔) ผลผลิตต่อไร่
- ๕) ปริมาณผลผลิตรวมทั้งปี
- ๖) ร้อยละการกระจายผลผลิตสินค้า (การใช้/การจำหน่าย/การบริโภค) ที่มีการกระจายสู่ตลาดภายในและภายนอกจังหวัด
- ๗) ร้อยละปริมาณผลผลิตรายเดือนในปีเพาะปลูก/ ปีปัจจุบัน และคาดการณ์ล่วงหน้าในปีเพาะปลูก/ปีถัดไป

ทั้งนี้ ข้อมูลที่รายงานข้างต้นเป็นข้อมูลในระดับตำบล (สินค้าพืช) และข้อมูลในระดับอำเภอ (สินค้าปศุสัตว์/ ประมง)ที่หน่วยงานในพื้นที่มีการจัดเก็บข้อมูล และขอให้ระบุชื่อ เบอร์ติดต่อ และอีเมลล์ ของผู้รายงานข้อมูล เพื่อสะดวกในการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมภายหลัง

๒. คำจำกัดความในการรายงานข้อมูล

๒.๑ หมวดสินค้าพืช

๒.๑.๑ ชนิดสินค้าที่รายงาน

- ๑) สินค้าเศรษฐกิจสำคัญให้ครอบคลุมสินค้า จำนวน ๒๘ชนิดได้แก่
 - (๑) กลุ่มข้าวและธัญพืช: ข้าวปีข้าวนาปรังข้าวโพดหวาน และถั่วเหลือง
 - (๒) กลุ่มพืชไร่: ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มันสำปะหลังโรงงาน อ้อยโรงงานและสับปะรดโรงงาน
 - (๓) กลุ่มพืชน้ำมัน : ปาล์มน้ำมันและมะพร้าวผลแก่
 - (๔) กลุ่มพืชผัก : กระเทียมหอมแดงหอมหัวใหญ่มันฝรั่งข้าวโพดฝักอ่อน มะเขือเทศโรงงาน มะเขือเทศบริโภคสด และพริก
 - (๕) กลุ่มไม้ผล/ไม้ยืนต้น : ลำไยเงาะทุเรียนมังคุดลิ้นจี่ลองกองส้มเขียวหวาน มะนาวกาแพ
 - (๖) กลุ่มเครื่องเทศ : พริกไทย

หมายเหตุ สินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญ ไม่นับรวมถึงสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น (กรณีสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญและสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น เป็นสินค้าชนิดเดียวกันแต่ต่างสายพันธุ์ ขอให้รายงานแยกออกจากกัน)

๒) สินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นหมายถึง สินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง) ที่มีคุณลักษณะเฉพาะถิ่น หรือมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการผลิต ครอบคลุมถึงสินค้าที่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (โปรดระบุ....) เช่น ข้าวสังข์หยดจังหวัดพัทลุง ทุเรียนหลงลับแลจังหวัดอุตรดิตถ์ มะยงชิด จังหวัดนครนายกสับปะรดภูเก็ต จังหวัดเชียงรายมะพร้าวน้ำหอม บ้านแพ้วจังหวัดสมุทรสาครเงาะโรงเรียนบ้านนาสารจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทุเรียนทรายขาว จังหวัดปัตตานี ทุเรียนหมอนทอง ทะเลหอย จังหวัดกระบี่ ลองกองต้นหยงมัส จังหวัดนราธิวาส มังคุดลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ส้มโอทับทิมสยาม จังหวัดนครศรีธรรมราช ฯลฯ

๓) สินค้าเศรษฐกิจอื่น หมายถึง สินค้าเกษตรอื่น (นอกจากสินค้าเศรษฐกิจหลักและสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น)ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัด เช่น มีการเพาะปลูกเป็นจำนวนมาก หรือมีมูลค่าการผลิตสูง หรือเป็นสินค้าที่ศักยภาพในการพัฒนา โดยแบ่งเป็น ๘ กลุ่ม โดยเลือกรายงานเป็นรายสินค้าในแต่ละกลุ่มๆ ละ ๓ ชนิดสินค้าขึ้นไป(กรณีกลุ่มสินค้าที่มีชนิดสินค้าที่มีปริมาณการผลิต พื้นที่ปลูกน้อย หรือไม่มีข้อมูลการจัดเก็บ ได้ครบทั้ง ๓ ชนิดสินค้า หน่วยงานอาจพิจารณารายงานสินค้าในกลุ่มอื่นเพิ่มเติม/แทนได้ ดังนี้

กลุ่ม	ตัวอย่างสินค้าในกลุ่ม
๑. กลุ่มธัญพืช	ข้าวฟ่าง ข้าวสาลี ลูกเดือย อ้อยเคี้ยว งา ฯลฯ
๒. กลุ่มพืชบริโภคสด	ถั่วเขียว ถั่วลิสง ถั่วแดงหลวง ถั่วดำ ถั่วดาวอินคา ฯลฯ
๓. กลุ่มพืชหัว	เผือก มันเทศ มันสำปะหลังสด มันหวานญี่ปุ่น แครอท ผักกาดหัว กระชาย ขมิ้น ข่า ขิง ฯลฯ
๔. กลุ่มพืชผักใบเขียว	ผักบุ้ง กวางตุ้ง คะน้า กะหล่ำปลี ผักกาดขาว หอมแบ่ง/ต้นหอม ผักชี โหระพา แมงลัก สะระแหน่ หน่อไม้ฝรั่ง กระเฉด กะเพรา ชะอม ตั้งโอ๋ ตำลึง โหระพา ผักกาดหอมบัวบกกุยช่าย ตะไคร้ ฯลฯ
๕. กลุ่มพืชผักบริโภคผล/ดอก/ฝัก	แตงกวา แตงร้าน แตงไทย แตงโมเนื้อ ฟักทอง ฟัก/แพง น้ำเต้ามะเขือ มะระ บวบ ถั่วพู ถั่วฝักยาว ถั่วแขก ถั่วลิ้นเต่า กะหล่ำดอก บล็อกโคลี แคนตาลูป กระเจียบเขียว ฯลฯ

กลุ่ม	ตัวอย่างสินค้าในกลุ่ม
๖. กลุ่มสมุนไพรและเครื่องเทศ	ประกอบด้วยพืชสมุนไพร เช่น ขมิ้นชัน กระเจี๊ยบ ผาง พลุ ยอบ้าน ย่านาง เปราะหอม เจียวกู่หลาน อัญชัน หญ้าหวาน ว่านทางจระเข้ มะระขี้นก พลุควา บุก และคำฝอย และเครื่องเทศเช่น ดีปลี กระวาน กานพลู วานิลลา จันทน์เทศ ยี่ห่วยอบเชย มะแขว่น ฯลฯ
๗. กลุ่มเห็ด	เห็ดฟาง เห็ดนางฟ้า เห็ดหูหนู เห็ดภูฐาน เห็ดหลินจือ เห็ดนางรมฮังการี เห็ดโคนญี่ปุ่น เห็ดขอนขาว ฯลฯ
๘. กลุ่มไม้ผล/ไม้ยืนต้น อื่น	ประกอบด้วยไม้ผล เช่น มะม่วง กัลยหอม ส้มโอ สับประดาบรีโภาคผลสด มะละกอ มะขาม แก้วมังกร เสาวรส กัลยน้ำว่า กัลยไข่ ระกำ สละ และไม้ยืนต้น เช่น ชา สะตอ ฯลฯ

กรณีสินค้าเศรษฐกิจอื่น (พืช ปศุสัตว์ และประมง) ที่ไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มข้างต้นได้
หน่วยงานอาจพิจารณาระบุชนิดสินค้าเพิ่มเติมได้

๒.๑.๒ คำจำกัดความสินค้าพืช

๑) จำนวนเกษตรกรหมายถึงบุคคลหรือนิติบุคคลที่ประกอบกิจการทางการเกษตรในการเพาะปลูกพืช

๒) เนื้อที่เพาะปลูก หมายถึง ขนาดเนื้อที่ดิน ที่ทำการเพาะปลูกพืชที่กำหนดในปีเพาะปลูกนั้นๆในรอบปีการผลิต ทั้งนี้ไม่รวมเนื้อที่ที่ไม่สามารถเพาะปลูกได้ในบริเวณเดียวกันขนาดตั้งแต่ ๒๕ ตารางวาขึ้นไป หรือหลายบริเวณรวมกันตั้งแต่ ๕๐ ตารางวาขึ้นไป

๓) เนื้อที่เก็บเกี่ยว หมายถึง ขนาดเนื้อที่ดิน ที่เพาะปลูกพืชไร่ ที่เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ทั้งนี้ ไม่รวมเนื้อที่ที่ปล่อยผลผลิตทิ้งไว้ ไม่ว่าด้วยสาเหตุใดก็ตาม

๔) เนื้อที่ยืนต้นหมายถึงขนาดเนื้อที่ดิน ที่เกษตรกรปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นที่ยืนต้นอยู่ทั้งหมดณวันที่๑มกราคมของปีนั้นๆ

๕) เนื้อที่ให้ผลผลิตหมายถึงขนาดเนื้อที่ดินของไม้ผลไม้ยืนต้นที่เกษตรกรสามารถเก็บผลผลิตได้ในรอบปี

๖) ปริมาณผลผลิตทั้งปี หมายถึงปริมาณผลผลิตทั้งหมดที่เกษตรกรได้เก็บเกี่ยวได้ในรอบปีเพาะปลูก/ปีการผลิต โดยมีลักษณะของผลผลิตที่เป็นมาตรฐานเดียวกันของแต่ละสินค้า

๗) ปีเพาะปลูก หมายถึง ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมการผลิตพืชไร่ ซึ่งจะทำการผลิตตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ถึง ๓๐ เมษายน ของปีถัดไป

๘) ปีการผลิต (พ.ศ.) หมายถึง ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมการผลิตพืช ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึง ๓๑ ธันวาคม ของปีเดียวกัน

๙) การกระจายผลผลิต หมายถึง สัดส่วนหรือร้อยละการนำผลผลิตทางการเกษตรจากแหล่งผลิตในพื้นที่ไปสู่แหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรหรือตลาดที่รองรับผลผลิตทางการเกษตรที่ตั้งอยู่ภายในและภายนอกจังหวัดเช่น โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่รับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรโดยตรงที่ตั้งอยู่ภายในและภายนอกจังหวัดหรือผู้รับซื้อสินค้าเกษตร (ภายใน/ภายนอกจังหวัด) ที่นำผลผลิตไปขายยังแหล่งจำหน่ายผลผลิต/ตลาดรองรับผลผลิตที่ตั้งอยู่ภายในและภายนอกจังหวัด

๑๐) ร้อยละปริมาณผลผลิตพืชรายเดือน หมายถึง ร้อยละของผลผลิตทั้งหมดที่เกษตรกรได้เก็บเกี่ยวในรอบปีเพาะปลูกรายเดือน โดยมีลักษณะของผลผลิตที่เป็นมาตรฐานเดียวกันของแต่ละสินค้า

๑๑) ประมาณการผลผลิตรายเดือน (ปีเพาะปลูก/ ปีการผลิตถัดไป) หมายถึง ร้อยละของปริมาณผลผลิตที่คาดการณ์ล่วงหน้าแบบรายเดือน

คำจำกัดความรายพืช

ชนิดสินค้า	คำจำกัดความ	หน่วย
๑. ข้าว	<p>ข้าวหมายถึงข้าวเจ้าและข้าวเหนียวที่เกษตรกรเพาะปลูก</p> <p>๑.๑) ข้าวนาปี หมายถึงข้าวที่เพาะปลูกระหว่างวันที่ ๑ พฤษภาคมถึง ๓๑ ตุลาคมยกเว้นจังหวัดนครศรีธรรมราชพัทลุงสงขลาปัตตานียะลานคราธิวาสหมายถึงข้าวที่เพาะปลูกอยู่ในระหว่างวันที่ ๑๖ มิถุนายนถึง ๒๘ กุมภาพันธ์ของปีถัดไป</p> <p>๑.๒) ข้าวนาปรังหมายถึงข้าวที่เพาะปลูกระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายนถึง ๓๐ เมษายนของปีถัดไปยกเว้นจังหวัดนครศรีธรรมราชสงขลาพัทลุงปัตตานียะลาและนคราธิวาสหมายถึงข้าวที่เพาะปลูกอยู่ในระหว่างวันที่ ๑ มีนาคมถึง ๑๕ มิถุนายน</p> <p>๑.๓) ลักษณะผลผลิตคือเมล็ดข้าวเปลือกที่นวดออกจากรวงข้าวแล้ว ความชื้นไม่เกิน ๑๕ %</p>	ตัน
๒. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	<p>๒.๑) หมายถึงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรเพาะปลูกเพื่อนำเมล็ดมาใช้ผสมเป็นอาหารสัตว์หรือทำพันธุ์และอื่นๆ ทั้งนี้ให้รวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๑(ฤดูฝน) และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๒ (ฤดูแล้ง) ด้วย</p> <p>๒.๒) เมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่สีออกจากฝักแล้วความชื้นไม่เกิน ๑๔.๕ %</p>	ตัน
๓. อ้อยโรงงาน	<p>๓.๑) อ้อยโรงงานหมายถึงอ้อยที่เก็บเกี่ยวส่งเข้าโรงงานในฤดูหีบอ้อยระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคมถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีถัดไป</p> <p>๓.๒) ลักษณะผลผลิตคือลำต้นอ้อยที่ตัดใบและยอดออกแล้ว</p>	ตัน
๔. มันสำปะหลังโรงงาน	<p>๔.๑) มันสำปะหลังโรงงานหมายถึงมันสำปะหลังที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตหรือชุดในระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคมถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีถัดไปโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายผลผลิตให้แก่ลานมันเส้นโรงงานมันอัดเม็ดโรงงานแป้งมันและโรงงานแปรรูปอื่นๆ</p> <p>๔.๒) พันธุ์มันสำปะหลังหมายถึงพันธุ์มันสำปะหลังที่เกษตรกรเพาะปลูกซึ่งปัจจุบันพันธุ์ที่นิยมเพาะปลูกได้แก่พันธุ์ระยอง๕ พันธุ์ระยอง๗๒ พันธุ์ระยอง๙๐ พันธุ์เกษตรศาสตร์๕๐และพันธุ์ห้วยบง ๖๐ เป็นต้น</p> <p>๔.๓) ลักษณะผลผลิตคือหัวมันสดที่ผ่านการทำความสะอาดเบื้องต้นแล้ว</p>	ตัน
๕. สับปะรดโรงงาน	<p>๕.๑) สับปะรดโรงงานหมายถึงสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคมถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายผลผลิตส่งเข้าโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหลักซึ่งบางกรณีอาจ ขายเป็นผลสดด้วยก็ได้แต่จะไม่รวมพันธุ์พื้นเมืองที่ปลูกกันในท้องถิ่นเช่น สับปะรดนางแล สับปะรดภูเก็ต สับปะรดตราดสีทอง และสับปะรดสวี เป็นต้น</p> <p>๕.๒) ลักษณะผลผลิตคือผลสดที่ตัดจุกและต้นออกแล้ว</p>	ตัน

ชนิดสินค้า	คำจำกัดความ	หน่วย
๖. ถั่วเหลือง	๖.๑) ถั่วเหลืองหมายถึงถั่วเหลืองที่เกษตรกรเพาะปลูกเพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิต นำเมล็ดมาใช้บริโภคและทำอุตสาหกรรมอาหารต่างๆเช่นน้ำมันพืช เต้าเจี้ยวเต้าหู้ตลอดจนนำไปผสมเป็นอาหารสัตว์แต่จะไม่รวมถั่วเหลืองที่เกษตรกรปลูกเพื่อเก็บฝักสดนำมาต้มที่เรียกว่า“ถั่วแระ”ทั้งนี้ให้รวม ถั่วเหลืองรุ่น ๑ (ฤดูฝน) และถั่วเหลืองรุ่น ๒ (ฤดูแล้ง) ด้วย ๖.๒) ลักษณะผลผลิตคือเมล็ดถั่วเหลืองที่กะเทาะเปลือกออกจากฝักแล้ว ความชื้นไม่เกิน ๑๔ %	ตัน
๗. ปาล์มน้ำมัน	๗.๑) ปาล์มน้ำมันหมายถึงปาล์มน้ำมันที่ยืนต้นอยู่หรือปลูกใหม่ในระหว่างวันที่ ๑ มกราคมถึง ๓๑ ธันวาคมของปี ๗.๒) ลักษณะผลผลิตของปาล์มน้ำมันได้แก่ผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายและผลปาล์มร่วง ๗.๓)ผลผลิตปาล์มน้ำมันหมายถึงผลปาล์มน้ำมันสดที่เกษตรกรเก็บได้ในรอบปี	ตัน
๘. กาแฟ	๘.๑) กาแฟหมายถึงกาแฟที่ยืนต้นอยู่หรือปลูกใหม่ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคมถึง ๓๐ กันยายนของปีถัดไป ๘.๒) ผลผลิตกาแฟหมายถึงผลผลิตที่อยู่ในรูปสารกาแฟที่เกษตรกรผลิตได้ในรอบปีการผลิต (๑ ตุลาคมถึง ๓๐ กันยายนของปีถัดไป)	ตัน
๙. มะพร้าว	๙.๑) มะพร้าว หมายถึง มะพร้าวที่ยืนต้นอยู่ หรือปลูกใหม่ในระหว่างวันที่ ๑มกราคม ถึง ๓๑ ธันวาคม ของปี ๙.๒) ผลผลิตมะพร้าว หมายถึง มะพร้าวผลแก่ที่เกษตรกรเก็บได้ในรอบปี	ตัน
๑๐. มะนาว	๑๐.๑) มะนาว หมายถึง มะนาวที่ยืนต้นอยู่ หรือปลูกใหม่ในระหว่างวันที่ ๑มกราคม ถึง ๓๑ ธันวาคม ของปี ๑๐.๒) ผลผลิตมะนาว หมายถึง ผลมะนาวสดที่เก็บได้ในรอบปี	ตัน
๑๑. มังคุด	๑๑.๑) มังคุด หมายถึง มังคุดที่ยืนต้นอยู่หรือปลูกใหม่ในระหว่างวันที่ ๑มกราคม ถึง ๓๑ ธันวาคม ของปี ๑๑.๒) ผลผลิตมังคุด หมายถึง ผลมังคุดสดที่เก็บได้ในรอบปี	ตัน
๑๒. ทูเรียน	๑๒.๑) ทูเรียนหมายถึงทูเรียนที่ยืนต้นอยู่หรือปลูกใหม่ในระหว่างวันที่ ๑ มกราคมถึง ๓๑ ธันวาคมของปี ๑๒.๒) ผลผลิตทูเรียนหมายถึงผลทูเรียนสดที่เก็บได้ในรอบปี	ตัน
๑๓. เงาะ	๑๓.๑) เงาะหมายถึงเงาะที่ยืนต้นอยู่หรือปลูกใหม่ระหว่างวันที่ ๑ มกราคมถึง ๓๑ ธันวาคมของปี ๑๓.๒) ผลผลิตเงาะหมายถึงผลเงาะสดที่เก็บได้ในรอบปี	ตัน
๑๔. ลองกอง	๑๔.๑) ลองกองหมายถึงลองกองที่ยืนต้นอยู่หรือปลูกใหม่ระหว่างวันที่ ๑ มกราคมถึง ๓๑ ธันวาคมของปี ๑๔.๒) ผลผลิตลองกองหมายถึงผลลองกองสดที่เก็บได้ในรอบปี	ตัน
๑๕. ลิ้นจี่	๑๕.๑) ลิ้นจี่หมายถึงลิ้นจี่ที่ยืนต้นอยู่หรือปลูกใหม่ระหว่างวันที่ ๑ มกราคมถึง ๓๑ ธันวาคมของปี ๑๕.๒) ผลผลิตลิ้นจี่หมายถึงผลลิ้นจี่สดที่เก็บได้ในรอบปี	ตัน

ชนิดสินค้า	คำจำกัดความ	หน่วย
๑๖. ลำไย	๑๖.๑) ลำไย หมายถึง ลำไยที่ยืนต้นอยู่ หรือปลูกใหม่ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึง ๓๑ ธันวาคม ของปี ๑๖.๒) ผลผลิตลำไย หมายถึง ผลลำไยสดที่เก็บได้ในรอบปี	ตัน
๑๗. ส้มเขียวหวาน	๑๗.๑) ส้มเขียวหวานหมายถึงส้มเขียวหวานที่ยืนต้นอยู่หรือปลูกใหม่ระหว่างวันที่ ๑ มกราคมถึง ๓๑ ธันวาคมของปี ๑๗.๒) ผลผลิตส้มเขียวหวานหมายถึงผลส้มเขียวหวานสดที่เก็บได้ในรอบปี	ตัน
๑๘. หอมแดง	๑๘.๑) หอมแดงหมายถึงหอมแดงที่เพาะปลูกระหว่างวันที่ ๑ พฤษภาคม ถึง ๓๐ เมษายนของปีถัดไป ๑๘.๒) ผลผลิตหอมแดงหมายถึงหอมแดงแห้งมัดจุกณ ๗ วันที่เกษตรกรเก็บได้ในรอบปีการผลิต ๑๘.๓) ลักษณะของผลผลิตหอมแดงได้แก่หอมแดงสดหอมแดงแห้งมัดจุกณ ๓ วันณ ๕ วันและณ ๗ วันเป็นต้น	ตัน
๑๙. กระเทียม	๑๙.๑) กระเทียมหมายถึงกระเทียมที่เพาะปลูกระหว่างวันที่ ๑ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๓๐ เมษายนของปีถัดไป ๑๙.๒) ผลผลิตกระเทียมหมายถึงกระเทียมแห้งมัดจุกณ ๙๐ วันที่เกษตรกรเก็บได้ในรอบปีการผลิต ๑๙.๓) ลักษณะของผลผลิตกระเทียมได้แก่กระเทียมสดกระเทียมแห้งณ ๓๐ วันณ ๖๐ วันและณ ๙๐ วันเป็นต้น	ตัน
๒๐. หอมหัวใหญ่	๒๐.๑) หอมหัวใหญ่หมายถึงหอมหัวใหญ่ที่เพาะปลูกระหว่างวันที่ ๑ พฤษภาคมถึงวันที่ ๓๐ เมษายนของปีถัดไป ๒๐.๒) ผลผลิตหอมหัวใหญ่หมายถึงหอมหัวใหญ่แห้งมัดจุกณ ๗ วันที่เกษตรกรเก็บได้ในรอบปีการผลิต ๒๐.๓) ลักษณะของผลผลิตหอมหัวใหญ่หมายถึงหอมหัวใหญ่สดหอมหัวใหญ่แห้งตัดจุกณ ๕ วันณ ๗ วันหรือไม่ตัดจุกเป็นต้น	ตัน
๒๑. มันฝรั่ง	๒๑.๑) มันฝรั่งหมายถึงมันฝรั่งที่ทำการเพาะปลูกระหว่างวันที่ ๑ พฤษภาคมถึงวันที่ ๓๐ เมษายนของปีถัดไป ๒๑.๒) ผลผลิตมันฝรั่งหมายถึงหัวมันฝรั่งสดที่เก็บเกี่ยวได้ในรอบปีเพาะปลูก	ตัน
๒๒. พริกไทย	๒๒.๑) พริกไทยหมายถึงพริกไทยที่ยืนต้นอยู่หรือปลูกใหม่ระหว่างวันที่ ๑ มกราคมถึง ๓๑ ธันวาคมของปี ๒๒.๒) ผลผลิตพริกไทย หมายถึง พริกไทยสดที่เก็บเกี่ยวได้ในรอบปี ๒๒.๓) ลักษณะของผลผลิตพริกไทยหมายถึงพริกไทยสด พริกไทยแห้ง ได้แก่ พริกไทยดำพริกไทยขาว	ตัน

๒.๒ หมวดสินค้าปศุสัตว์

๒.๒.๑ ชนิดสินค้าที่รายงาน

- ๑) สินค้าเศรษฐกิจสำคัญ หมายถึง โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ เป็ดเนื้อ ไก่ไข่ เป็ดไข่ และนํ้านมดิบ
- ๒) สินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น หมายถึง สินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง) ที่มีคุณลักษณะเฉพาะถิ่น หรือมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการผลิต ครอบคลุมถึงสินค้าที่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (โปรดระบุชนิดสินค้าเพิ่มเติม....)
- ๓) สินค้าเศรษฐกิจอื่น หมายถึง สินค้าเกษตรอื่น (นอกจากสินค้าเศรษฐกิจหลักและสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น) ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัด เช่น แพะ แกะ

๒.๒.๒ คำจำกัดความสินค้าปศุสัตว์

- ๑) จำนวนเกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ เป็ดเนื้อ ไก่ไข่ เป็ดไข่ ไก่เนื้อ และปศุสัตว์อื่น ๆ
- ๒) พื้นที่เลี้ยง หมายถึง พื้นที่ที่เกษตรกรใช้ในการเลี้ยงและปลูกพืชอาหารสัตว์สำหรับ โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ เป็ดเนื้อ ไก่ไข่ เป็ดไข่ ไก่เนื้อ และปศุสัตว์อื่น ทั้งที่ดินของตนเองและที่ดินเช่า
- ๓) จำนวนสัตว์ที่เลี้ยงทั้งหมด หมายถึง จำนวนโคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ เป็ดเนื้อ ไก่ไข่ เป็ดไข่ ไก่เนื้อ และปศุสัตว์อื่นทุกช่วงอายุ ที่เกษตรกรเลี้ยงไว้ในฟาร์มของตนเองรวมทั้งปี
- ๔) จำนวนสัตว์เคลื่อนย้ายเข้าโรงฆ่าภายในจังหวัด หมายถึง จำนวนสัตว์ที่เคลื่อนย้ายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าโรงฆ่าตามใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายใน เข้าใน หรือออกนอกเขตโรคระบาด เขตสงสัยว่ามีโรคระบาด หรือเขตโรคระบาดชั่วคราว (ร.๓)
- ๕) จำนวนสัตว์เคลื่อนย้ายเข้าโรงฆ่าภายนอกจังหวัด หมายถึง จำนวนสัตว์ที่เคลื่อนย้ายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าโรงฆ่าตามใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายใน เข้าในหรือผ่านเขตปลอดโรคระบาด หรือการขอใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ระหว่างเขตปลอดโรคระบาด (ร.๔)
- ๖) จำนวนสัตว์ที่เข้าโรงฆ่า หมายถึง จำนวนสัตว์ที่เคลื่อนย้ายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าโรงฆ่าตามใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายใน เข้าใน หรือออกนอกเขตโรคระบาด เขตสงสัยว่ามีโรคระบาด หรือเขตโรคระบาดชั่วคราว (ร.๓) และ ใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายใน เข้าในหรือผ่านเขตปลอดโรคระบาด หรือการขอใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ระหว่างเขตปลอดโรคระบาด (ร.๔)
- ๗) จำนวนสัตว์เคลื่อนย้ายภายในจังหวัด หมายถึง จำนวนสัตว์ที่เคลื่อนย้ายทุกวัตถุประสงค์ตามใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายใน เข้าใน หรือออกนอกเขตโรคระบาด เขตสงสัยว่ามีโรคระบาด หรือเขตโรคระบาดชั่วคราว (ร.๓)
- ๘) จำนวนสัตว์เคลื่อนย้ายภายนอกจังหวัด หมายถึง จำนวนสัตว์ที่เคลื่อนย้ายทุกวัตถุประสงค์ตามใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายใน เข้าในหรือผ่านเขตปลอดโรคระบาด หรือการขอใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ระหว่างเขตปลอดโรคระบาด (ร.๔)

- ๙) จำนวนแม่ไก่ไข่ยืนกรง หมายถึง จำนวนแม่ไก่ไข่ที่ให้ผลผลิตไข่ไก่ทั้งปี
- ๑๐) จำนวนเปิดที่ให้ไข่ หมายถึง จำนวนแม่เปิดที่ให้ผลผลิตไข่เปิดทั้งปี
- ๑๑) จำนวนไข่ไก่/ ไข่เปิด หมายถึง จำนวนไข่ไก่ หรือ ไข่เปิด ที่เกษตรกรรวบรวมเพื่อจำหน่ายให้ผู้รวบรวมต่อไปหน่วยเป็น “๑,๐๐๐ ฟอง”
- ๑๒) จำนวนแม่โครีดนม หมายถึงจำนวนแม่โคที่ให้น้ำนมทั้งหมดในรอบปี
- ๑๓) จำนวนแม่โคแห้งนม หมายถึงจำนวนแม่โคที่พักการให้น้ำนมในปัจจุบัน
- ๑๔) ปริมาณน้ำนมดิบ หมายถึงปริมาณน้ำนมโคที่เกษตรกรรีดและจำหน่ายได้ทั้งหมดในรอบปี
- ๑๕) ยอดคงเหลือสัตว์ หมายถึง จำนวนสัตว์ที่นำเข้ามาเลี้ยงหักด้วยจำนวนสัตว์ที่เคลื่อนย้ายเข้าโรงฆ่าสัตว์
- ๑๖) การกระจายผลผลิต (ไข่ไก่/ไข่เปิด) หมายถึง สัดส่วนหรือร้อยละปริมาณผลผลิตที่ไปสู่ตลาดรองรับผลผลิตไข่ไก่/ไข่เปิดที่ตั้งอยู่ภายในจังหวัดและภายนอกจังหวัด โดยประมาณการเป็น “ร้อยละ ดังนี้”
 - ๑๖.๑) โคเนื้อ หมายถึง จำนวนสัตว์ที่เข้าโรงฆ่า ภายในจังหวัดหรือภายนอกจังหวัด
 - ๑๖.๒) สุกร ไก่เนื้อ และเป็ดเนื้อ หมายถึง จำนวนสัตว์ที่เคลื่อนย้ายภายในจังหวัดหรือภายนอกจังหวัด
 - ๑๖.๓) ไข่ไก่ และไข่เปิด หมายถึง ปริมาณไข่ไก่/ ไข่เปิด ที่เกษตรกรขายไปสู่ตลาดรองรับผลผลิตภายในจังหวัดหรือภายนอกจังหวัด
 - ๑๖.๔) น้ำนมดิบ หมายถึง ปริมาณการให้น้ำนมดิบที่เกษตรกรจำหน่ายไปสู่ตลาดรองรับ/แหล่งรับซื้อผลผลิตภายในจังหวัดหรือภายนอกจังหวัด

๒.๓ หมวดสินค้าประมง

- ๒.๓.๑ ชนิดสินค้าที่รายงานหมายถึงการจำแนกรายการชนิดสัตว์น้ำครอบคลุมถึงการเพาะเลี้ยงและการจับสัตว์น้ำเค็ม ดังนี้
 - ๑) สัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจได้แก่ กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ กุ้งก้ามกราม ปลานิลและปลาดุก
 - ๒) สัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงที่บ่งบอกความเป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่น
 - ๓) สัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงอื่นที่มีมูลค่า/ปริมาณการผลิตจำนวนมาก หรือมีผลต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของจังหวัด เช่น ปูเพาะเลี้ยง และสัตว์น้ำเค็ม
 - ๔) สัตว์น้ำเค็ม หมายถึง สัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ในทะเลธรรมชาติ ได้แก่ ปลา กุ้ง กุ้งเคย ปูหมึก หอย และสัตว์อื่นๆ เช่น แมงดาทะเล ปลิงทะเล เป็นต้น โดยจำแนกตามกลุ่มชนิดสัตว์น้ำเป็น ๗ กลุ่มดังนี้
 - (๑) ปลาเบญจพรรณ หมายถึง ปลาที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจซึ่งใช้สำหรับบริโภค
 - (๒) ปลาเปิด หมายถึง ปลาเศรษฐกิจขนาดเล็กชนิดต่างๆ หลายชนิดรวมกันซึ่งมีคุณภาพต่ำเนื่องจากวิธีการทำประมงและการดูแลรักษาหลังการจับรวมทั้งปลาโตเต็มวัยที่มีขนาดเล็กและมีราคาต่ำจึงใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตปลาป่นเพื่อเป็นอาหารสัตว์และบางส่วนใช้เป็นอาหารสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

- (๓) กุ้ง/กั้ง/เคยหมายถึงกุ้ง กั้ง และเคยทุกชนิดรวมกัน
- (๔) ปูหมายถึงปูทุกชนิดรวมกัน
- (๕) หมึกหมายถึงหมึกทุกชนิดรวมกัน
- (๖) หอยหมายถึงหอยทุกชนิดรวมกัน
- (๗) อื่นๆ หมายถึงชนิดสัตว์น้ำเค็มอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้นเช่น แมงกะพรุนแมงดาทะเล เป็นต้น

๒.๓.๒ คำจำกัดความสินค้าประมง

- ๑) **เนื้อที่เลี้ยง** หมายถึงขนาดของพื้นที่ผิวน้ำที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์น้ำโดยไม่รวมขอบบ่อมีหน่วยเป็น “ไร่”
- ๒) **จำนวนเกษตรกร** หมายถึงจำนวนผู้เลี้ยงสัตว์น้ำที่ถือครองหน่วยจัดการในการเลี้ยงสัตว์น้ำหรือโดยทั่วไปเรียกว่า “ฟาร์ม” ซึ่งผู้เลี้ยงสัตว์น้ำอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลและอาจถือครองฟาร์มมากกว่า ๑ แห่งก็เป็นได้
- ๓) **ปริมาณผลผลิตทั้งปี** หมายถึง ผลผลิตสัตว์น้ำที่จับได้ทั้งหมดในแต่ละรอบปีการผลิต (๑ ม.ค. – ๓๑ธ.ค.) มีหน่วยเป็น “ตัน” ดังนี้
 - ๓.๑) **ปริมาณผลผลิตที่ได้จากการเพาะเลี้ยง** หมายถึงผลผลิตสัตว์น้ำรายสินค้าที่จับได้ทั้งหมดจากหน่วยเลี้ยงสัตว์น้ำโดยนับรวมทั้งการจับเพื่อขายและ/หรือเพื่อการบริโภคมีหน่วยเป็น “ตัน”
 - ๓.๒) **ปริมาณสัตว์น้ำเค็มขึ้นท่า** หมายถึงปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่เรือประมงนำมาขึ้นท่าเพื่อจำหน่ายหรือผ่านท่าเพื่อนำไปจำหน่ายที่อื่นทั้งนี้ไม่คำนึงว่าสัตว์น้ำจับได้จากแหล่งประมงใดหากมีการนำสัตว์น้ำมาขึ้นท่าณบริเวณจังหวัดใดให้ถือเป็นปริมาณสัตว์น้ำเค็มจังหวัดนั้นโดยให้ถือเสมือนเกิดมุลค่าณจังหวัดนั้น
- ๔) **ปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำรายเดือน** หมายถึงผลผลิตสัตว์น้ำที่ผลิตได้ในแต่ละเดือนในรอบปีการผลิตโดยเมื่อนำข้อมูลปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำรายเดือนรวมกันจะเท่ากับปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำทั้งปีมีหน่วยเป็น “ตัน”
- ๕) **การกระจายผลผลิตสินค้า**
 - ๕.๑) **การกระจายผลผลิตประมงเพาะเลี้ยง** หมายถึงสัดส่วนการนำผลผลิตสัตว์น้ำที่ได้จากการเลี้ยงในพื้นที่ไปสู่ แหล่งจำหน่ายผลผลิตสัตว์น้ำ หรือตลาดที่รองรับผลผลิตสัตว์น้ำ ที่ตั้งอยู่ภายในและภายนอกจังหวัดเช่น โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำที่ตั้งอยู่ภายในและภายนอกจังหวัดหรือผู้รับซื้อภายใน/ภายนอกจังหวัดที่นำผลผลิตไปขายยังตลาดที่ตั้งอยู่ภายในและภายนอกจังหวัด มีหน่วยเป็น “ร้อยละ”
 - ๕.๒) **การกระจายผลผลิตสินค้าประมงจับสัตว์น้ำเค็ม** หมายถึงสัดส่วนการนำปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่ขึ้นท่ากระจายสู่ ผู้บริโภคหรือตลาด แบ่งเป็นภายในจังหวัดและนอกจังหวัดมีหน่วยเป็น “ร้อยละ” ดำเนินการโดยจังหวัดเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลกรณีที่จังหวัดไม่มีข้อมูลหรือไม่เคยจัดเก็บข้อมูลมาก่อนอาจจัดเก็บด้วยหลักการง่ายๆคือสุ่มสำรวจจากเจ้าของเรือ/ผู้รับซื้อสัตว์น้ำเป็นต้นเพื่อสอบถามสัดส่วนการนำสัตว์น้ำที่ขึ้นท่าว่ากระจายไปสู่ผู้บริโภคหรือตลาด

ภายในจังหวัดและนอกจังหวัดในสัดส่วนร้อยละเท่าใดแล้วนำข้อมูลจากตัวอย่างมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นภาพรวมของจังหวัด

๖) ปีการผลิต (พ.ศ.) หมายถึงปีพ.ศ. ของข้อมูลปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำ

๓. การประมาณการข้อมูลปริมาณผลผลิตทั้งปีและรายเดือนในปีเพาะปลูก/ปีการผลิต ถัดไป

๓.๑ การประมาณการสินค้าพืช

๓.๑.๑ คาดการณ์การเปลี่ยนแปลงเนื้อที่เพาะปลูกหรือเนื้อที่เก็บเกี่ยว (เพิ่มขึ้น/ลดลง) ของสินค้าชนิดนั้นโดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเพาะปลูกของเกษตรกร หรือการเพิ่มขึ้น/ลดลงของเนื้อที่เก็บเกี่ยว เช่น

- แนวโน้มของราคาสินค้าเกษตรชนิดนั้น
- แนวโน้มความต้องการผลผลิตและปริมาณผลผลิตทั้งในตลาดโลกและในประเทศ
- ต้นทุนการผลิต และกระบวนการผลิต
- สถานการณ์การแข่งขัน
- แนวโน้มการผลิต
- สถิติการเพาะปลูกและปริมาณผลผลิตที่ผ่านมาในอดีต
- คาดการณ์ภาวะภัยธรรมชาติ / สภาพดินฟ้าอากาศ
- การพยากรณ์ปริมาณน้ำฝน
- คาดการณ์ปริมาณน้ำในเขื่อน
- นโยบายด้านการเกษตรของภาครัฐและแผนงาน/โครงการของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่
- ปัจจัยอื่น / แหล่งข้อมูลอื่น

๓.๑.๒ คาดการณ์ปริมาณผลผลิตทั้งปีโดยนำเนื้อที่เก็บเกี่ยว (คอลัมน์ ๗ ของตาราง ปท 1-1) คูณด้วยจำนวนผลผลิตต่อไร่(คอลัมน์ ๘ ของตาราง ปท 1-1) จะได้ปริมาณผลผลิตทั้งปีเพาะปลูก/ปีการผลิต

๓.๑.๓ คาดการณ์ร้อยละรายเดือนของผลผลิตทั้งปีเพาะปลูก/ปีการผลิต ในข้อ ๒ โดยพิจารณาจากข้อมูลสถิติย้อนหลัง ๓-๕ ปี ของช่วงเดือนเดียวกันถัวเฉลี่ย ควบคู่กับการพิจารณาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อปริมาณผลผลิต ประกอบด้วย เช่น ภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง หรือน้ำท่วม เป็นต้น

๐ ตัวอย่างการคำนวณค่าเฉลี่ยร้อยละปริมาณผลผลิตรายเดือน

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1	สุพรรณบุรี		ข้าวนาปี : ร้อยละและปริมาณผลผลิตรายเดือน (ตัน)									รวม
2			ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	(ร้อยละ/ตัน)
3	2558/59	ร้อยละ	25.17	19.92	6.33	10.96	27.61	8.56	1.45	-	-	100.00
4		ปริมาณผลผลิต (ตัน)	232,767	184,216	58,539	101,356	255,332	79,161	13,409	-	-	924,780
5	2559/60	ร้อยละ	7.67	16.95	22.36	30.58	20.27	1.77	0.40	-	-	100.00
6		ปริมาณผลผลิต (ตัน)	66,844	147,718	194,866	266,504	176,652	15,425	3,486	-	-	871,495
7	2560/61	ร้อยละ	21.24	34.13	8.93	14.51	13.55	5.97	1.67	-	-	100.00
8		ปริมาณผลผลิต (ตัน)	189,871	305,130	79,823	129,734	121,134	53,344	14,924	-	-	893,960
9	ประมาณการ 2561/62											
10	2561/62	ร้อยละ	18.03	23.67	12.54	18.68	20.48	5.43	1.17			100.00
11		ปริมาณผลผลิต (ตัน)										

ตัวอย่าง คำนวณร้อยละปริมาณผลผลิตในเดือน ส.ค. 2561 โดยการทำให้ Moving average 3 ปี ดังนี้

$$\text{Percent}_{\text{may}_t} = \frac{(\text{Percent}_{\text{may}-1} + \text{Percent}_{\text{may}-2} + \text{Percent}_{\text{may}-3})}{3} = \frac{25.17 + 7.67 + 21.24}{3} = 18.03$$

หรือ

จากสูตรใน Excel=AVERAGE(ข้อมูลที่1,ข้อมูลที่2, ข้อมูลที่3)

๓.๒ การประมาณการสินค้าปศุสัตว์

๓.๒.๑ การประมาณการปริมาณผลผลิตทั้งปีให้พิจารณาข้อมูลสถิติย้อนหลังของจังหวัดเป็นฐานในการประมาณการควบคู่กับปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิต เช่น แนวโน้มราคา ต้นทุน ความต้องการของตลาด และโรคระบาด เป็นต้น

๓.๒.๒ การประมาณการร้อยละของปริมาณผลผลิตรายเดือนเทียบกับประมาณการผลิตทั้งปี ให้พิจารณาช่วงเวลาปริมาณผลผลิตมากหรือน้อยตามลักษณะของชนิดสินค้าสินค้า เช่น สภาพอากาศ (โคนมให้ผลผลิตน้ำนมดิบมากในช่วงอากาศเย็นเดือนธันวาคม มกราคม และกุมภาพันธ์ ในขณะที่ให้ปริมาณน้ำนมดิบน้อยในช่วงอากาศร้อนเดือนมีนาคม เมษายน และพฤษภาคม) ช่วงเทศกาลที่อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณปศุสัตว์ที่ออกสู่ตลาด/ความต้องการสินค้าปศุสัตว์ การสำรวจประจำปีและการสุ่มสำรวจสถานะการผลิต

ทั้งนี้ การคาดการณ์ปริมาณปศุสัตว์รายปี ผู้จัดทำข้อมูลของหน่วยงานปศุสัตว์จังหวัดสามารถสอบถามเพิ่มเติม โดยติดต่อได้ที่ กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการปศุสัตว์กองส่งเสริมและพัฒนากิจการปศุสัตว์ โทร. ๐๒๖๕๓ ๔๔๗๔

๓.๓ การประมาณการสินค้าประมง

๓.๓.๑ ประมงเพาะเลี้ยง

๑) การประมาณการปริมาณผลผลิตทั้งปีในระดับอำเภอพิจารณาจากเนื้อที่เลี้ยง และผลผลิตเฉลี่ย/ไร่/ปี (หรือผลผลิต/ตร.ม./ปี) มีวิธีการโดยสังเขปดังนี้

ก. สรุปลำดับจำนวนเกษตรกรและเนื้อที่เลี้ยงจำแนกตามชนิดสินค้าและประเภทการเลี้ยงโดยพิจารณาจากบัญชีรายชื่อผู้เลี้ยงสัตว์น้ำของปีการผลิตล่าสุด (ปีก่อนหน้าปีปฏิทิน) หรือทะเบียนเกษตรกร

ก. ประมาณการจำนวนเกษตรกรและเนื้อที่เลี้ยงในแต่ละชนิดสินค้าและประเภทการเลี้ยงในปีการผลิตปัจจุบันและปีการผลิตถัดไปจากการสุ่มสำรวจสถานะการเลี้ยงในแต่ละชนิดสินค้าและประเภทการเลี้ยง เพื่อนำผลการสำรวจสถานะมาใช้ในการประมาณการจำนวนเกษตรกรและเนื้อที่เลี้ยงโดยเปรียบเทียบจากข้อมูลปีการผลิตล่าสุด(ปีก่อนหน้าปีปฏิทิน) ว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้น/ลดลง/ทรงตัว โดยพิจารณาจากปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อปัญหาภัยแล้งการขาดแคลนลูกพันธุ์ราคาสินค้าตกต่ำแผนการส่งเสริมจากภาครัฐเป็นต้นโดยผลรวมจากทุกประเภทการเลี้ยงในแต่ละสินค้าจะเป็นจำนวนเกษตรกรและเนื้อที่เลี้ยงของสินค้านั้นๆ

ข. ประมาณการผลผลิตทั้งปีจำแนกตามชนิดสินค้าและประเภทการเลี้ยงโดยการสอบถามข้อมูลประมาณการผลผลิตเฉลี่ย/ไร่/ปีหรือผลผลิตเฉลี่ย/ตร.ม./ปีหน่วยเป็น “กก.”ไปพร้อมกับการสุ่มสำรวจสถานะการเลี้ยงในข้อ ๒(ผู้สำรวจควรเตรียมข้อมูลผลผลิตเฉลี่ย/ไร่/ปีหรือผลผลิตเฉลี่ย/ตร.ม./ปีของปีก่อนหลังและปีการผลิตล่าสุดเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเป็นไปได้ขณะสำรวจ) และนำผลการสำรวจมาใช้คำนวณประมาณการผลผลิตทั้งปีจำแนกเป็นรายสินค้าและประเภทการเลี้ยง ตามสูตร

ผลผลิตทั้งปีสินค้า ก (กก.)ประเภทการเลี้ยง ๑

$$= (\text{เนื้อที่เลี้ยงสินค้า ก ประเภทการเลี้ยง ๑} \times \text{ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่/ปีของสินค้า ก ประเภทการเลี้ยง ๑})$$

หรือ

ผลผลิตทั้งปีสินค้า ก (กก.)ประเภทการเลี้ยง ๑

$$= (\text{เนื้อที่เลี้ยง} \times \text{ผลผลิตเฉลี่ย/ตร.ม./ปี ของสินค้า ก ประเภทการเลี้ยง ๑})$$

(กรณีหน่วยเลี้ยงขนาดเล็ก เช่น กระชัง เป็นต้น)

ผลผลิตทั้งปีระดับอำเภอเป็นรายสินค้า และปรับหน่วยผลผลิตจาก “กก.” เป็น “ตัน”

หมายเหตุ แนวทางการประมาณการข้อมูลในปีปัจจุบันและปีถัดไปข้างต้นเป็นเพียงการนำเสนอตัวอย่างของการประมาณการข้อมูลอย่างรวดเร็วอย่างไรก็ตามหน่วยงานอาจใช้แนวทางอื่นได้ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับบุคลากรงบประมาณและการเข้าถึงแหล่งข้อมูลภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ หน่วยงานจะต้องมีการอ้างอิงที่มาของการประมาณการ และความสอดคล้องสัมพันธ์กันของข้อมูลที่ทำขึ้น

๒) ประมาณการปริมาณผลผลิตในแต่ละเดือน

- ๒.๑) กรณีที่มีการจัดเก็บข้อมูลรายเดือนย้อนหลังเช่น กุ้งขาวแวนนาไม และกุ้งกุลาดำให้คำนวณสัดส่วนของร้อยละเฉลี่ยต่อเดือนจากปริมาณผลผลิตรายเดือนเฉลี่ยของเดือนเดียวกันย้อนหลัง ๓-๕ ปี
- ๒.๒) กรณีไม่มีข้อมูลรายเดือนย้อนหลังให้หน่วยงานประมาณการสัดส่วนรายเดือนจากการเปรียบเทียบข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องในอดีตที่ผ่านมาเช่น สัดส่วนผลผลิตรายเดือนจากการสำรวจประจำปีการสุ่มสำรวจสถานะการผลิต เป็นต้น

หมายเหตุ ผู้จัดทำข้อมูลพิจารณาความสอดคล้องของปริมาณผลผลิตรายเดือนโดยตรวจสอบกับสถานะการเลี้ยง หรือปัจจัยอื่นที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการผลิตและปริมาณที่จะออกสู่ตลาดในแต่ละเดือน

๓.๓.๒ ประมงจับสัตว์น้ำเค็ม

- ๑) ข้อมูลประมาณการปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มในระยะแรกให้หน่วยงานประมงจังหวัดรายงานโดยอ้างอิงจากข้อมูลที่หน่วยงานส่วนกลางจัดทำซึ่งเป็นตัวเลขประมาณการปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่คาดว่าจะขึ้นทำในปีถัดไปและรายงานข้อมูลปริมาณผลผลิตเฉพาะระดับจังหวัดทั้งนี้ครอบคลุมเฉพาะการทำประมงพาณิชย์

โดยการจัดทำข้อมูลปริมาณสัตว์น้ำที่ขึ้นทำรายจังหวัดใช้ข้อมูลตัวอย่างจากสมุดบันทึกการทำประมง (Fishing logbook) ของเรือประมงพาณิชย์ที่ชาวประมงรายงานผลการจับสัตว์น้ำต่อกรมประมงโดยเฉพาะเรือที่มีขนาดตั้งแต่ ๓๐ ตันกรอสขึ้นไปซึ่งต้องแจ้งรายละเอียดการทำประมงต่อศูนย์ควบคุมการแจ้งเข้า - ออก (Port In and Port Out Control Center : PIPO) ทุกเที่ยวที่ออกทำการประมงตั้งนั้นขอบเขตข้อมูลครอบคลุมเฉพาะสัตว์น้ำขึ้นทำของเรือประมงพาณิชย์ได้แก่เรือที่มีขนาดตั้งแต่ ๑๐ ตันกรอสขึ้นไปและหมายรวมถึงเรือขนาดต่ำกว่า ๑๐ ตันกรอสแต่ใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงได้แก่อวนลากคู่อวนลากแผ่นตะเฆ่อวนลากคานถ่างอวนล้อมจับอวนล้อมจับปลากะตักอวนครอบปลากะตักอวนช้อน/ยกปลากะตัก (ตามประกาศกรมประมงพ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่องแนวทางในการออกใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์และหลักเกณฑ์การจัดสรรใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์รอบปีการประมง ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒) และครอบคลุมเฉพาะเรือประมงไทยเท่านั้น(*ประมงพาณิชย์หมายความว่าทำการประมงโดยใช้เรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่สิบตันกรอสขึ้นไปหรือที่ใช้เครื่องยนต์มีกำลังแรงม้าถึงขนาดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดหรือใช้เรือประมงโดยมีหรือใช้เครื่องมือทำการประมงตามประเภทวิธีจำนวนแรงงานที่ใช้หรือลักษณะการทำประมงตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและให้หมายความรวมถึงการใช้เรือประมงดังกล่าวทำการแปรรูปสัตว์น้ำไม่ว่าจะมีการทำประมงด้วยหรือไม่ก็ตามอ้างอิงจากราชกำหนดการประมงพ.ศ. ๒๕๕๘และราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับที่ ๒))

- ๒) การจัดทำข้อมูลประมาณการปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่ขึ้นทำรายจังหวัดของประมงพาณิชย์ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำโดยเจ้าหน้าที่ส่วนกลางกลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมงกองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมงกรมประมง โดยมีวิธีการจัดทำพอสังเขปดังนี้
 - ก. วิเคราะห์และจัดทำแยกเป็นจังหวัดฝั่งอ่าวไทยและจังหวัดฝั่งอันดามัน
 - ข. ใช้ข้อมูลประมาณการผลจับสัตว์น้ำเค็มทั้งหมดของสถิติประมงพาณิชย์ฝั่งอ่าวไทยและจังหวัดฝั่งอันดามันซึ่งจัดทำเป็นรายเดือนเป็นข้อมูลตั้งต้น
 - ค. ใช้ข้อมูลอัตราส่วนตัวอย่าง (Ratio : R) จากสมุดบันทึกการทำประมง (Fishing logbook) ของปีก่อนหลัง เพื่อประมาณการอัตราส่วนของปีถัดไปของปริมาณสัตว์น้ำขึ้นทำรายจังหวัดและรายชนิดสัตว์น้ำตาม ๗ กลุ่ม
 - ง. ใช้ค่าประมาณอัตราส่วน R ในข้อ ๒.๓ ประมาณค่าปริมาณสัตว์น้ำขึ้นทำทั้งหมดรายจังหวัดรายเดือนและรายกลุ่มชนิดสัตว์น้ำโดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณการจับในภาพรวมของแต่ละฝั่งทะเลในข้อ ๒.๒ เป็นปริมาณขึ้นทำในแต่ละจังหวัดของฝั่งทะเลนั้น

ทั้งนี้ขั้นตอนการสรุปผลขั้นสุดท้ายได้นำอัตราส่วนรายกลุ่มชนิดสัตว์น้ำจากการสำรวจเพื่อ
การประเมินปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยลงแรงประมง (Catch per Unit Effort : CPUE) ของกองวิจัยและ
พัฒนาประมงทะเลมาพิจารณาพร้อมด้วยเพื่อปรับข้อมูลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

หมายเหตุ ผู้จัดทำข้อมูลของหน่วยงานประมงจังหวัดสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์
สถิติการประมง กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง กรมประมงเบอร์โทรฯ : ๐ ๒๕๗๙ ๘๒๐๘
และ ๐ ๒๕๔๐ ๖๕๖๐

๒.๔ การกำหนดรหัสสินค้าเกษตร

การกำหนดรหัสสินค้าเกษตรเพื่อใช้ในการประมวลข้อมูลกำหนดให้มี ๕ หลัก ดังนี้

หลักที่	ความหมาย
๑	๑ = สินค้าเศรษฐกิจสำคัญ ๒ = สินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ๓ = สินค้าเศรษฐกิจอื่น
๒	๑ = สินค้าพืช ๒ = สินค้าปศุสัตว์ ๓ = สินค้าประมง
๓	๑ = คาร์โบไฮเดรต ๒ = โปรตีน ๓ = ไขมัน ๔ = วิตามิน/เกลือแร่
๔-๕	ลำดับของสินค้า ๐๑-๙๙

๒.๔.๑ การกำหนดรหัสสินค้าสำหรับสินค้าเศรษฐกิจสำคัญ ได้ระบุไว้ในแบบฟอร์มปฏิทินฯ
เรียบร้อยแล้ว

๒.๔.๒ การกำหนดรหัสสินค้าสำหรับสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นและสินค้าเศรษฐกิจอื่น
ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนด้านความมั่นคงอาหารตลอดห่วงโซ่จะกำหนดภายหลังจากได้รับ
ข้อมูลปฏิทินจากจังหวัดแล้ว

ส่วนที่ ๔ กลไกการขับเคลื่อนการจัดทำปฏิทิน

เพื่อให้การจัดทำปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัดสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งประเทศ และแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ทำให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันกำหนดระยะเวลาจึงได้กำหนดกลไกในการขับเคลื่อนเป็น ๒ ระดับ คือ ภาพรวมทั้งประเทศ และระดับจังหวัด ดังนี้

หน้าที่ความรับผิดชอบ

๑. การกำกับดูแลในภาพรวม โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนด้านความมั่นคงอาหารตลอดห่วงโซ่ ภายใต้คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ

๑.๑ วางแผน ติดตาม และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการความมั่นคงอาหาร

๑.๒ ศึกษา วิเคราะห์ คาดการณ์แนวโน้ม ฝ้าระวัง และเตือนภัย ที่เกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหาร

๑.๓ จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านความมั่นคงอาหาร

๑.๔ จัดทำและพัฒนาคู่มือการจัดทำปฏิทินฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค เพื่อให้จังหวัดดำเนินการเป็นแนวทางเดียวกันและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการความมั่นคงด้านอาหารและส่งเสริมเศรษฐกิจและชุมชนในพื้นที่

๒. การจัดทำปฏิทินฯ ให้เป็นปัจจุบันและทันต่อการใช้ประโยชน์ผ่านกลไกคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด (อพก. จังหวัด) หรือกลไกอื่นของจังหวัด ในการให้ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำ ปรับปรุง และพัฒนาปฏิทินฯ รวมถึงนำข้อมูลปฏิทินไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบจัดทำปฏิทินฯ ตามภารกิจของหน่วยงาน ดังนี้

๒.๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ในฐานะฝ่ายเลขานุการ อพก. จังหวัด และหน่วยงานประสานงานกลางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด ทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดทำปฏิทินฯ ในภาพรวมของจังหวัดประสานและติดตามการจัดทำปฏิทินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดย

• นำข้อมูลปฏิทินที่หน่วยงานจัดทำเรียบร้อยแล้ว เสนอให้ที่ประชุม อพก./กลไกอื่นของจังหวัด รับทราบและให้ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ ในการจัดทำปฏิทิน รวมถึงพิจารณาใช้ประโยชน์จากปฏิทินฯ

• จัดส่งปฏิทินฯ ที่หน่วยงานจัดทำเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดลงนาม ถึงฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนด้านความมั่นคงอาหารตลอดห่วงโซ่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายนของทุกปี

๒.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดทำหน้าที่จัดทำข้อมูลปฏิทินด้านพืช

๒.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ทำหน้าที่จัดทำข้อมูลปฏิทินด้านปศุสัตว์

๒.๔ สำนักงานประมงจังหวัดทำหน้าที่จัดทำข้อมูลปฏิทินด้านประมง

๒.๕ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑-๑๒ (สตท. ๑-๑๒) ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ/ ข้อเสนอแนะ/ ข้อคิดเห็น ในการจัดทำข้อมูลปฏิทินแก่หน่วยงานในพื้นที่

๒.๖ หน่วยงานอื่นในองค์ประกอบของ อพก.จังหวัด/ กลไกอื่นของจังหวัดเช่นสหกรณ์พาณิชย์ อุตสาหกรรมสภาหอการค้าสภาอุตสาหกรรมของจังหวัดทำหน้าที่สนับสนุนข้อมูลอื่นๆเพิ่มเติม(ถ้ามี) และการนำข้อมูลปฏิทินฯ ไปใช้ประโยชน์ รวมถึงการให้ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะในการจัดทำปฏิทิน

ส่วนที่ ๕ การใช้ประโยชน์ปฏิทินฯ

หน่วยงานสามารถนำข้อมูลปฏิทินไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น

- (๑) จังหวัดสามารถวางแผนการผลิตให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเป็นการสร้างความสะดวกของตลาด
- (๒) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรสามารถวางแผนเตรียมการผลิตและการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมล่วงหน้า (เช่นการใส่ปุ๋ยการใช้น้ำการตัดแต่งกิ่งการบำรุงดินและการเตรียมอาหารสัตว์) ให้สอดคล้องกับฤดูกาลและสภาพภูมิอากาศเพื่อให้ผลผลิตออกมาได้คุณภาพตามที่กำหนด
- (๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดเตรียมปัจจัยการผลิต พืช ปศุสัตว์ และประมง และโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร เช่น ระบบน้ำ ระบบการจัดการดิน และระบบโลจิสติกส์
- (๔) วางแผนและประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อการศึกษา วิจัย และแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร รวมถึงการแก้ปัญหาการผลิต เช่น โรคแมลงศัตรูพืช โรคระบาด
- (๕) การเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรในพื้นที่ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญสินค้าแต่ละชนิดในพื้นที่ (smart farmer) ตลอดจนเสริมสร้างความสามารถเจ้าหน้าที่ให้เป็น smart officer ในการดูแลเกษตรกรและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดทำปฏิทินฯ (Crop Calendar)

ระดับประเทศ

๑. รัฐจะมีข้อมูล Big Data สินค้าเกษตร ซึ่งครอบคลุมทุกมิติ เพื่อการบริหารจัดการความมั่นคงอาหาร เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการรายงานสถานภาพด้านความมั่นคงทางอาหารของประเทศตามเกณฑ์ของ FAO ตลอดจนเป็นข้อมูลเพื่อใช้สนับสนุนตัวชี้วัดในการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ได้อีกทางหนึ่งด้วย
๒. มีระบบการจัดการสมดุลของการผลิตและการตลาด ตั้งแต่ระดับพื้นที่ จนถึงระดับชาติ โดยอาศัยการจัดการฤดูกาลผลิตตามธรรมชาติของสินค้าเกษตร และอาหาร โดยไม่ทำลายกลไกตลาด
๓. รัฐสามารถกำหนดนโยบายการจัดการพื้นที่เกษตรกรรม การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน เช่นน้ำ พลังงาน การจัดส่งเสริมการลงธุรกิจบริการ ทุกระดับชั้น การประกันภัย การเตรียมการเมื่อเกิดภาวะวิกฤติ เป็นต้น
๔. รัฐ สนับสนุนการวิจัย เพื่อสร้างนวัตกรรมและสินค้าใหม่ ที่มีศักยภาพสูง ทั้งเครื่องมือ อุปกรณ์อาหารสุขภาพ โภชนาการ เภสัชภัณฑ์จากเกษตร สารชีวโมเลกุล เป็นต้น

ระดับพื้นที่ หรือจังหวัด

๑. มีข้อมูล เกษตรกร พื้นที่เกษตรกรรมแต่ละชนิดของสินค้าเกษตรในพื้นที่ ปริมาณผลผลิตและช่วงเวลาที่มีผลผลิตออกสู่ตลาด ตลอดทั้งปี เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการด้านความมั่นคงอาหารในระดับพื้นที่
๒. สามารถจัดทำแผนการผลิตสินค้าแต่ละชนิดให้สอดคล้องกับการตลาดได้ล่วงหน้า ทั้งระดับเกษตรกร ผู้ประกอบการค้า ผู้รวบรวมสินค้า เจ้าหน้าที่เกษตร-พาณิชย์ หอการค้า
๓. เจ้าหน้าที่ส่งเสริม พืช ปศุสัตว์ ประมง สามารถทำแผนการดูแลเกษตรกรล่วงหน้าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มมูลค่าหรือแปรรูป ควบคุมป้องกันโรค และพัฒนาเกษตรกรเป็น Smart farmer ที่มีความเชี่ยวชาญการผลิตสินค้าแต่ละชนิด

๔. เจ้าหน้าที่ดูแลโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบน้ำ ดิน-ปุ๋ย สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร สามารถเตรียมแผนสนับสนุนทรัพยากร และจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในช่วงเวลาที่ตรงตามความต้องการของเกษตรกร ในการผลิตสินค้าเกษตร และแจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกรได้ล่วงหน้า

๕. เกิดระบบการจัดการสินค้าเกษตรครบวงจรในการเคลื่อนย้าย กระจายสินค้า จัดเก็บสินค้า จัดเก็บสินค้าที่มีประสิทธิภาพ ด้วยความร่วมมือของเกษตรกร เอกชนในการบริหาร Logistics ตลอดห่วงโซ่การผลิต

๖. สามารถบริหารสินค้า พื้นที่ และทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบของ Zoning การเกษตร ตามศักยภาพของพื้นที่ภูมิอากาศ ดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เกิดมาตรฐานการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและปลอดภัย

๗. เกิดการบริหารจัดการพื้นที่ ในเรื่องที่ดินทำกิน เงินลงทุน ระบบประกันภัยพืชผล และการจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ ของเกษตรกร ผู้ประกอบการ และอุตสาหกรรมเกษตร

๘. เกิดการวิจัย และพัฒนา สินค้าเกษตรแต่ละชนิด โดยใช้หน่วยงานของรัฐ และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้พัฒนานวัตกรรม โดยไม่ล้มล้มปัญหาท้องถิ่น และนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาได้จริง

ระดับครัวเรือนเกษตรกร

๑. เกษตรกรจะวางแผนการผลิตสินค้าเกษตรตามความต้องการของตลาด ฤดูกาล หรือระยะเวลาที่เหมาะสม

๒. เกษตรกรมีการวางแผนการใช้ที่ดิน จัดหาแหล่งน้ำ จัดหาปุ๋ย หรือปัจจัยการผลิตที่จำเป็นเพื่อการผลิตก่อนการผลิต ซึ่งอาจจัดการเองหรือแจ้งส่วนราชการสนับสนุน

๓. เกษตรกรมีการตกลงการตลาดและราคาล่วงหน้า กับผู้ประกอบการ ด้วยการรวมเป็นกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ เพื่อลดความเสี่ยง

๔. เกษตรกรสามารถเตรียมหาแหล่งทุนในการดำเนินการล่วงหน้า

๕. เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มเพื่อขอความสนับสนุนจากส่วนราชการหรือสถาบันการศึกษาในด้านวิชาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือเพิ่มมูลค่าผลผลิต